

Hondarribia

115. zkia ■ 2000ko ekaina

Ikasturteari amaiera

2. Botika eta okindegiko txandak
3. Herri Giroa
10. Elkarriketa
16. Juan San Martin-en txokoa
18. Gipuzkoa Nafarroa: anaitasuna
21. Bordari - Satarka Lehiaketa
25. Uztaleko programazioa
26. Gazte informazio bulegoa
27. Kirola
28. Ganbarako kutxa miatzen
29. Lehiaketa
30. Horoskopoa
31. Demografia

Hondarribia

Argitaratzailea:

Euskara Batzordea

Erredakzioa:

Inaxio Nogeras

Publizitatea:

ZIF & Comunicación

Kolaboratzaileak:

Koldo Ortega

Juan San Martin

Talaia Ikastetxea

Koldo Nausia

Unai Manterola

Arraun Elkarte

Toni Stinbell

Luis Mari Elozegi

Argazkiak:

Hondarribiko Udala / Artxiboa

ZIF & Comunicación

Diseinua eta maketazioa:

Antza

Inprimategia:

Antza

Zirkuitu ibilbidea 2

20160 Lasarte-Oria

L.G. SS 122/86

HONDARRIBIAK ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta eritzien ondorioak.

TXANDAKO BOTIKAK UZTAILEAN

- 2- MAYI MARTINEZ (Almirante Alonso) 943 642191
- 9- J.M. IRAOLA (San Pedro, 5) 943 641027
- 16- SAGRARIO FIZ (Donostia kalea) 943 644316
- 23- PEDRO ALMAJANO (Mendelu auzoa) 943 640068
- 25- J.M. ERAUSKIN (San Pedro, 28) 943 641018
- 30- PALOMA LIZARRAGA (Damarri) 943 645798
- 31- J.M. ERAUSKIN (San Pedro, 28) 943 641018

TXANDAKO OKINDEGIAK UZTAILEAN

- 2- ARRATIBEL (Mendelu auzoa) 943 641975
- 9- GARMENDIA (Portuan) 943 641136
- 16- MARTINEZ (Kale Nagusia, 17) 943 641212
- 23- ARRATIBEL (Mendelu auzoa) 943 641975
- 25- GARMENDIA (Portuan) 943 641136
- 30- MARTINEZ (Kale Nagusia, 17) 943 641212
- 31- ARRATIBEL (Mendelu auzoa) 943 641975

200 lagun bildu ziren Hondarribiko aerobithoian

Gero eta arrakasta handiagoa duen diziplina da aerobic-a. Nahiz eta askorentzat oraindik urrun geratzen den zerbait izan, azken aldiotan Hondarribian gero eta praktikatzailer gehiago lortzen ari da, gehienbat Hondartza Kiroldegia ireki zenetik. Orduz geroztik aerobic-eko ikastaroak eskaintzen dira, eta asko dira kirol hau praktikatzeko hasi eta jarraitzen dutenak.

Ekainaren 18an "Aerobithon" delakoa ospatu zen Kiroldegian. Izenak argi erakusten duenez, aerobic-eko maratonia da egiten dena. Hiru ordu inguru geratu gabe mugitzen eta dantzan.

Hortarako, taulatu baten gainean txandakatzeko dihoan monitore bat egoten da, dantzan eta jarraian egin beharreko mugimendua mikrofono batez aurreratuz. Bere parez-pare, ekitaldi nekagarri hontan parte hartzen duten guztiak kokatzen dira errenkan.

Kirol honetan nagusiki emakumezkoak dira parte hartzen dutenak. Neska gazte ugari ikus daitezke, baita emakume helduak ere. Gizonetzkoak aldiz, oso gutxi izaten dira. Lerro hauetatik dei egiten zaie mutil eta gizonetzkoek ahal den neurrian kirol diziplina honi beste bultzada bat emateko.

200 lagun inguruk hartu zuen parte Aerobithon-ean.

Hemendik aurrera **HONDARRIBIA** aldizkaria zure etxean dohainik jaso nahi baduzu, bete ezazu harpidetza-txartel hau eta eraman Udaletxeko Euskara Zerbitzura.

HARPIDETZA TXARTELA

Izen-deiturak:

Helbidea:

Herria:

Arrauna eta piraguan aukera polita Arraun Elkartean

Sartu gara udan, eta iazko arrakasta ikusita, Arraun Elkartean kirola behar den bezala eta merke praktikatzeko aukera bikaina eskaintzen digute. Arrauna Hondarribian kirol diziplina historikotzat jo badezakegu ere, hirugarren urtea da piraguak erabiltzeko aukera eskaintzen zaiguna.

Uztaila eta abuztuan bi astetako beste hainbat ikastaro antolatu dira. Goizeko 9'30etatik 11ak arte, 6.000 pezeren truk. Arraun Elkarteak bazkideentzat 5.000. Piraguak alokatzeko, iazko proposamenak hobera aldatu egin dira, esperientzia gehiago izateaz gain, prezioak merkeago baitira aurten.

Astelehenetik ostiralera 16etatik 20etara zabalik egongo da. Banakako piragua bat alokatzeak 500 pezeta balio du, eta bazkideek %20ko beherapena izango dute. Piragua bikoitza hartzeko 900 pezeta ordaindu beharko dira. Larunbatetan goizeko 9eta-

tik 13etara irekiko da, eta banakako piraguak 600 pezeta balio ditu, eta 1.000 bikoitzak.

Arraunketan ere zerbitzu anitz eskaintzen ditu Elkarteak. Banku fijo eta higikorrerako ikastaroak eskaintzen dira. Uztailaren 3tik 14ra eta 17tik 28ra lehen biak, eta abuztuaren 1etik 14ra eta 16tik 29ra beste biak. Ikastaroak goizeko 9'30etatik 11etara izango dira, eta 5.000 pezeta balio dute, bazkideek %20ko beherapena izango dutelarik.

Udako hila bateetan Arraun elkarteak kirola praktikatzeko aukera anitz eskaintzen ditu.

“Kermantxo” itsasora eta “Gure Amuitz” laister

*“Kermantxo” untzia prest dago
Venezuelara joateko.*

*“Gure Amuitz” azken ikutuak jasotzen ari da
uretara irtetzeko*

Azken hilabete hauetan Hondarribiko arrantzale eta itsasuntzien flota aldatzen ari dela jakin badakigu. Duela gutxi aldizkari honetan argitara ematen genuen Ferrol eta Hondarribian eraikitako untzien berriak.

Atunaren denboraldia hasi delarik, badira beste bi untzi. Bata, “Kermantxo” izenekoa, lanean hasteko prest dago, eta laister batean irtengo da Venezuela aldera. Han, bertako arrantzaleak kontratatuu beharko dituzte, eta hiru urtetako egonaldia egitea

pentساتzen da. Dakigun bezala, untzi hau une hauetan Hondarribian dauden artean handiena da, 40 metroko luzera eta 8ko zabalera daukalarik. 1600 zaldiko indarra dauka.

Bien bitartean, “Gure Amuitz” Olaziregi Astileroetan eraikia izan da, eta duela hilabete gutxi uretaratu zen “Pittar”en anai bikia da. Hala ere, oraindik zenbait lan jasaten ari da untzia, eta une hauetan Eskabete inguruan dago.

Argi eta garbi

eukeni optika

Rebeca dantza akademiako haur eta gazteak bere lana erakusten

Ikastaroaren amaierarekin batera, Rebeca Akademia Dantzako haur eta gazteek euren lan bikaina erakusteko aukera izan zuten Hondartza Kiroldegian. Urte osoan zehar lortutako jakinduria Kiroldegian bildu zen jendetzaren aurrean erakusteko aukera bikaina bihurtu zen.

Denetara 20 dantza desberdin aurkeztu zituzten dantzari gazteek, Rebeca Aranzadi zuzendariaren begiradapean. Dantza saio honek ikusle denetara heltzea zuen helburu, eta erakusle modura, esan haur musikaz gain klasikoa ere entzun ahal izan zela.

Saio batean 30 dantzari bildu ziren. Ekitaldiari amaiera emateko zuzendaria berak eskaini zuen azken dantzaldia.

Ikusle asko hurbildu zen dantza emanaldia ikustera.

T A L A I A

IKASTETXEAri

buruz berri bat agertu
genuen pasatako alean.

Bertan Juan Mari

Arzak eta ikastetxeko

haur eta irakasleak

agertzen ziren ekitaldi

batean. Berriaren titu-

larrean eta barnean

Hondarribiko Ikastola

jartzen genuen, oker

beraz. Horren ordezt,

Talaia Ikastetxea behar

luke.

Talaia ikastetxean erraldoi, buruhaundi eta zezenak ikasturteari amaiera emateko

Hondarribiko Izugarria taldeko erraldoiei konpetentzia atera zaie Talaia Ikastetxean. Urte osoan zehar Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako 2. mailako ikasleek eginiko erraldoi, buruhaundi eta zezenak ditugu orain mintzagai.

1985ean jaiotako neska-mutilek eginiko lanak dira, Gabriel Barrondo euren irakaslearen zuzendaritzapean. Urte osoan dituzten hautazko ikasgaietako bat Artisautza-rena da, eta klase hontan landu dituzte orain ikusgai ditugu artelanak.

Denetara, 6 buruhaundi, 2 erraldoi eta 3 zezen landu dituzte urtean zehar. Horretarako erabili diren materialak papera, kartoia, gomaespuma, eta egurra izan dira nagusiki. San Juan egun bezperan egin zen aurkezpen ofiziala, Lehen Hezkuntzako Orkestra aurretik zutelarik.

"Talaia ikastetxeko" gazteek eginiko erraldoiak.

Neska-mutilek eginiko 3 zezenetako bat korrika bizian.

Hondarribiko historiaren Lagunen Elkartea

Elkarte berriak Pampinot kaleko 16. an dauka bere egoitza

Duela gutxi sortu da "Hondarribiko Historiaren Lagunen Elkartea". Izatez elkarte berri bat izan arren, urte asko daramatzate bertako kideek Hondarribiko historiari buruzko azterketa sakonak egiten eta argitaratzen.

Elkarte berri honek bere egoitza Panpinot kaleko 16. zenbakian izango du, Ramery Etxean hain zuzen ere. Etxe hau aspaldidanik hutsik dago, eta Udaletxearen atzekaldean kokatzen da.

Hondarribiko Historiaren Lagunen Elkartea-k helburu bat dauka bere sorreratik: hiriari eta hiritarari, dauden alderdi historiko, hirigintzako eta arkitetnikoei buruzko informazio osatu bat eskaintzea. Proiektu honek haseratik izan du Udalaren laguntza, eta begi onez ikusten da.

Elkarteak Ramery Etxean sei areto desberdintzeko asmoa dauka:

1. XVI eta XVII. mendeko erakusketa kartografikoa eta XVII.ko Plazaren maketa.
2. XIX. mendeko postal eta grabatu zaharrek erakusketa eta XX. mendeko Hondarribiaren maketa.
- 3 eta 4. Aranzadi Elkartek Panpinot kalean aurkitutako Erromatar zeramikaren erakusketa.
5. 1925ean Louvreko Museoak argitaratutako "Pirinioetako Pakearen" grabatuen erakusketa.
6. Manuel Manzano Monís zenak egindako lanen erakusketa.

gizonezkoentzako
ileapaindegia

TIRLIA

Beñat Etxepare 18
Tel. 943 64 58 30
20280 HONDARRIBIA

KAFETEGIA

GOZOTEGIA

San Pedro 10
Tel. 943 64 10 47
20280 HONDARRIBIA

Eskifaiak bidaia berezi bati ekin dio Norbegiara

Azken urte hauetan Norbegiatik Euskal Herrira etorri diren taldeetako partaideekin sortu den lagunarteak eta gonbite barek bultzatuta, Eskifaia Abesbatza Norbegia aldeira irten da bidai berezi eta eder bati ekitera.

San Fermin egunean Kai Berritik aterata, Norbegiara iritsiko dira eta uztailearen 22an bueltatzeko asmoarekin. Garraiobide modernoetatik alde eginez, Nairobotarra autobusean joango dira. Bidaiatzeko prestakua eta egokitua dagoen autobus bat dugu, orain arte Afrikan 100.000 kilometro baina gehiago, 200.000 Europan eta beste hainbat Ameriketara egin baititu.

19 abeslariz gain, Euskal Herriko instrumentu tradizionalak, idazlan itzuliak eta gaur egungo euskal artisten erakusketa bat eramago da bertako jendeak ikus dezan.

Bidaiatzeko hegazkina alde batera utzi egin zen, abesbatzaren asmoa leku izkutuak ikusteko aukera izatea baita. Autobusa lo egiteko prestakua dago, nahiz eta antolatzaileek ez duten alde batera uzten egunen batean aterpe etxe bat bisitatzeko aukera.

*Eskifaia*ko abeslariak bi aste emango dituzte Norbegian

Miguel Arruabarrena gabareroen bizitzari buruz hizketan

Miguel, baserriko atean gabarero gurraian erabiltzen zituen tresnekin

Herri hontako gazteen belaunaldiek ezagutzen ez duten bizimodu batetaz hitzegitera goaz jarraian. Gabareroa, hiru metrotako gabarra batekin hondarra eta beste zenbait materiale lekuz mugitzeaz arduratzen zen pertsona, duela 30 urte inguru desagertu zen. Teknologia berriak iristearekin batera,

modernizatu egin den bizimodu bat da. Pertsona gutxi egongo dira Hondarribian gabareroen mundua Miguel Arruabarrenak bezain ongi ezagutzen dituenena. Miguel Polita, "Polita-Enea" baserrikoa, 14 urtekin hasi zen lanean, eta bere hitzak aintzakotzat hartu behar dira gabarrei buruz hitzegiterakoan.

Noiz izan zinen gabarrero, Miguel?

14 urtekin hasi nintzen. Haseran aitarekin, familian denak bait ginen gabarrero. 18 urtekin nere kontura hasi nintzen. 3 metrotako gabarra bat neukan, eta harekin ibiltzen nintzen hondarra kargatu eta deskargatu gau eta egun.

Zein zen gabarrero baten lana?

Kontutan hartu behar orduan kamiorik ez zela existitzen. Irungo Faisaien Uhartera joaten ginen, eta han hondarra kargatu egiten genuen. Horretarako uretan sartu behar zen, esternoi edo bularrezurreraino, uda nahiz negu izan. Pala erraldoi batekin hon-

darra aterata eta gabarran sartu. Gero, lizarrearekin arraunean hasi eta eskatzailak esaten zuen tokira eramane behar. Horrela hainbat aldiz, soldata aterata behar zen eta.

Hondarra al zen kargatu beharreko materiale bakarra?

Ez. Bezero askok beste produktuak garraiatzea eskatzen zuten, gorotza, erremolatxa..., eta ezin uko egin. Egoera ekonomikoa latza zen, eta familia aurrera ateratzeko beharrezkoa zen guztia egin behar. Kontutan hartu gainera emazteak eta nik 8 seme hezi ditugula baserrian

C/ Damarri
(Casa Mouriscot)
Tel. 943 64 53 64
20280 HONDARRIBIA

VIDEO CLUB HONDARRIBIA

**CAJERO AUTOMATICO 24 HORAS
24 ORDUKO KUTXAZAIN AUTOMATIKOA**

FOTOKOPIAK - MUSIKA

Bernat Etxepare, 2
Tel.: 943 64 34 92
20280 HONDARRIBIA

Gogorra izaten al zen palarekin egun osoa aritzea?

Gaur egun ezin da ezta imaginatu ere zer nolako lan gogorra zen. Lan teknikoak izaten zen gainera. Ezin zen edozein momentutan atera. Gabarra hutsik genuela joaten ginen Faisaien Uhartera, marea igo-tzen hasi baina bi ordu lehenago. Marearen kontra joaten ginen, kargatu ondoren korrontea alde genuela itzuli ahal izateko. Kalkuluak egitea ezin bestekoa zen, hestela indar bikoitza egin behar zen.

Zein izaten zen unerik gogorrena lan honetan?

Negua oso gogorrak izaten ziren. Gabarran ateratzeko, beti mareak kontutan hartu behar ziren. Askotan gaueko ordubitan hasten ginen lanean, kargatu, ekarri, deskargatu eta gero etxera. Iristerakoan, baserriko lan guztiak egin beharra. Oso bizitza gogorra eramaten genuen gabarreroek.

Eguraldi hotzekin nola egiten zenuten lan?

Beste gainontzeko egunetan bezala. Behin baino gehiagotan joaten nintzen Behobiara gabarran. Han, dena hormatuta egonda, uretan sartu eta ordu t'erdian kargatu ondoren, itzulerako bidaia hasten nuen. Galtzak hormatu egiten ziren, gogortu. Hortik atera kontuan zer nolako hotza pasatzen genuen.

Garai batean gabarrero asko zegoen Hondarribian, ezta?

Horrela da bai. Lehen ia baserri bakoitzean gabarra bat egoten zen. Bizitzeko nonbaitetik atera beharra zegoen. Asko ziren honetan aritzen zirenak, oso langile onak gainera. Juanito Olasagasti eta Juanito

Gonzalez oso onak ziren adibidez. Zer esanik ez Gregorio Olasagasti eta Joxe Ugarte ere; hauek izan zituzten azken bi gabarrak Hondarribian.

Zu ere horien artean egongo zinen hala?

Hori esaten zuen jendeak. Nik beti buruarekin egin izan dut lana, bestela indar bikoitza egin behar zen. Korronteari bizkarra eman behar zitzaion, eta pala teknikaz erabili behar zen, ahalik eta gehiena sar zedin bertan eta esfortzu fisikoari etekin gehiena ateratzeko.

Non egiten ziren gabarrak?

Neri nerea "Endanea"ko Juan Jose-k egin zidan. Bertan zuen berak aroztogia, Hondarribiko aroztogirik xeblebreena. Han denetatik egiten zen, gabarrak, gurdiak, karretillak... Poli Elzok ere laguntza handia eskaini zidan.

Lege aldetik nolakoak zen gabarreroen lana?

Haseran ez ziren baldintza askorik jartzen legearen aldetik. Hala ere, 1959an, Komandantziak lege bat atera zuen, esanez, 1.500 kilo baina gehiagoko hondarra zeramanak permiso berezi bat eduki behar zuela. "Patrón de Tráfico Interior" eduki behar zuen pisu hori eraman behar zuenak. Honek problema asko ekarri zituen. Nik Pasaian atera nuen baimen hori eta aurrera jarraitu ahal izan nuen.

Gabarreroaren lana modernizatzen joateak zer nolako eraginak izan zituen?

Nere kasua kontatuko dut. Laneko lehen urtetan hiru metrotako gabarra bat neukan. Hura erre-

ALBISTUR eta ARozENA

*Harategia
Urdaitegia*

Higer bidea
Tel. 943 64 13 31
20280 HONDARRIBIA

OTXOA JANARIDENDA

*Barazki, fruta eta
horrelakoetan aukera handia*

San Pedro 43
Tel. 943 64 16 84
20280 HONDARRIBIA

kargatzen zen eta bidai asko egin behar ziren errendimendu bat ateratzeko. Gero, sei metrotako bat egin nuen, eta diru gehiago ateratzeko aukera zegoen. Hortik, 1963an "Arenas Sagarzazu"ra pasa nintzen, eta hemen, nahiz eta bizitza oraindik oso gogorra izan, desberdina zen. Ez nuen gorputz osoa uretan sartu behar hondarra ateratzeko. Sainduako enpresa hontan 25 urtez egon nintzen lanean. Gainera, hemen genuen untzian 260 tonelada sartzen ziren. Lanerako kondizioak hobekak ziren.

Nolakoa zen lana "Arenas Sagarzazu" etxean?

Nahiz eta ez zen aurretik zen bezain gogorra, asko sufritzen genuen. Txapako barku batean egoten ginen, remolkadore batekin. Eguraldi txarra egiten zuenean, sekulako olatuak egoten ziren, eta oso lan astuna izaten zen. Egun konkretu batetaz gogoratzen naiz, San Jose eguna hain zuzen. Golf zelaia egiten ari ginen orduan, bertara hondarra eramaten. Egun hartako olatuekin ezin zuen pertsona batek lanik egin.

Hortaz gain, Ama Guadalupekoako arraunlaria izan zinen, ezta?

Bai. Urte asko eman nituen arraunean. 1947an hasi nintzen, eta han egonda bandera ugari irabazi genituen. Kuadrilla ederra ginen: Xanti Loco, Poli Elzo, Gregorio Salcedo, Zubillagatarrak... Garai hartan arraunak baserritarren beharra zeukan. 10 urtez egon nintzen arraunean. Sakrifizio askoko kirola zen, eta hala jarraitzen du.

MIGUELEk gaur egun sasoi onean dagoela erakusten du.

GESTORÍA INMOBILIARIA Pérez Alkain

Matxin de Arzu 14
20280 HONDARRIBIA

Tel. y Fax 943 64 21 57
e-mail: gespeal@euskalnet.net
Móvil: 656 75 89 83

*Cocina tradicional
Carta
Menu del día
Raciones y cazuelitas*

C/ San Pedro, 63
Tel.: 943 64 70 75
20280 HONDARRIBIA

FUENTERRABIA. - Barrio de Santa Engracia

Tilsores Berroteran

Polita-Enea-n bizi izan da beti Miguel Polita. 14 urtetatik gabarrarekin lanean, egunero baserriko lanekin, arraunean... ez da inoiz geldirik egon. Urte askotan egoera penagarritan eginiko lanak orain nabaritzen ditu, kaderatik operatuko baitute laister. 73 urte bete berriekin, umore onez ekartzen ditu gogora urte latz haietan bizitako uneak. Askok eza-

gutzen ez duten bizimodu bat zen gabareroarena. Urte askotan garrantzi handia izandako ogibide honetan maixu izan zen Miguel. Langile fina eta indartsua, behin batean 16 minututan bete zuen hondarrez kamioi bat, Frantzia erositako bere pala erraldoiekin. Oraindik ere baserrian gordetzen ditu orduko tresna eta paper guztiak.

Susporzegi
ARTE - GALERIA

San Pedro, 1

20280 HONDARRIBIA

Tel. 943 64 25 26

943 64 70 99

Faxa: 943 64 71 16

e-mail: garailan@jet.es

JATETXEA ETXEBERRIA

Etxeko Janaria

Kale Nagusia 27
Tel. 943 64 35 93
20280 HONDARRIBIA

ARRAUNLARI

JATETXEA - RESTAURANTE

PASEO BUTRON
ETXE ALAI
Tel. 943 64 15 81
20280 HONDARRIBIA

JATETXEA

Foru kalea • Tel. 943 64 24 61 - 943 64 41 55 • 20280 HONDARRIBIA

ILEAPAINDEGI MIXTOA

ESTETIKA

A. Guexala

SOKOA merkataldegia Tel. 943 64 44 07
20280 HONDARRIBIA

Matxin de Arzu 10 bajo
Tel. 943 64 56 01
20280 HONDARRIBIA

viveros ■ biberoak
ONDARTZ EDERRA

Santiago Kalea 9
Tel. 943 64 02 56
20280 HONDARRIBIA

 Pastelería

ARBELAITZ

Pastelería Artesana ■ Especialidad en Milhojas

Berkit Etxepare 1 - bajo • Tel. 943 64 31 50 • 20280 HONDARRIBIA

*Solariuma
Estetika*

*Ileapaindegia
Peluquería*

Guadalupe

Maurice Culot jaunaren *mugako hiriak*

Institut Français d'Architecture erakundeak 1998. urtean Parisko Norma Editions argitaletxearen bidez plazaratu zuen *Hendaia, Irun, Hondarribia. Mugako hiriak* zeritzan liburua, argazki eta planoz bikain horniturik, Maurice Culot arkitektoaren zuzendaritzapean burutua.

Lan ederra benetan antzinatek gure egunotara arte hiri hauetan jarraitu den hirigintzaz eta etxegintzaz. Liburu mardula da, 29x23cm. neurrikoa, 399 orrialdez osatzen dena eta aurkibidez ongi jantzia. Aurrerantzean beharrezkoa izango da lan hori ezagutzea hiri hontako historia aztertuko dutenentzat.

Liburu hontako izenburuak frantsesez, gazteleraz eta euskaraz egonarren, orokorki frantsesez idatzi da, nahiz eta kapituluak hirurotan eduki eta bertan beste hizkuntzon zertzelada batzuk agertu.

Nabarmena da jakitea, arkitektura aldetik, lehen hobeto gordetzen zela egualdi-giroak eskatzen duenaren arabera etxeak jatorrizko esperientziak ekarri zигun ohituraren jarraipena. Tamalgarria iruditzen zait azken urteotan era horiek ez zain-tzea. Lekukoak hor daude edonorren begien aurrean, argazkiotan azaltzen denaren arabera. Ikus daiteke arkitekto bakoitzak bere erara jarrai-

tu duela, bertako jatorrizkoari jaramonik egin gabe.

Lehenagokoek ohiturazko itxuren ereduak kontu-tan hartzen zituzten etxea eraikitzean, egiazko premiaz gainera, herriaren jatorrizko nortasuna gorde nahirik nonbait, aldi berean kokapena eta bertako klimari zegokion mailan eraikuntzak egi-naz. Hemengo giroa eurtsua izaki eta teiltatuen hegala luzatuz egiten zituzten etxeen hormak ahalik ongien babesteko. Baina eurite gehienak mendebalderik haizez datozenek, alde hortara atzekaldea emanaz, horman leiho guti eta txikiak jarri eta, haize eurtsuegatik, hegala gabe hor-maz teiltatua gaingituz. Bestalde, jatorrizko estilo-en estetika, zer esanik ere ez, ohiturazko horien itxuretar hurbiltzea gordetzen zen.

XIX. mendearen azkenaldera modan jarri ziren ohizko euskal arkitekturaz txaletak eraikitzea, "neo-vasco" bezala, eta XX. mendearen erdialde-ra arte jarraitu zuen. Estilo horien eredu garritzat aipa nezake, beste zenbait lanen artean, honako hauek: H.G. O'Shea, *La maison basque. Notes et impressions* (Pau, 1887), Baionako Lizeoan irakas-le zelarik hainbeste lan burutu zituen Louis Colas zenaren *L'Habitation Basque* (Paris, 1926), J. Soupre, *Maisons du Pays Basque* eta *Villas Basques*

Menaje
Industrial
Electricidad
Copia de llaves
Tornillería inoxidable

MARINEL

Burdindegia
Ferretería

Bañat Etxepare 12
Tel. 943 64 17 88
20280 HONDARRIBIA

Jon Alzaga

- Urdai azpikoak
- Hestekiak
- Gaztak
- Foies
- Edariak

San Pedro kalea 45 Tel. 943 64 44 70
20280 HONDARRIBIA

hiru liburukitan osatua (Paris, 1929), L. Urabeyen, *La casa Navarra* (Madrid, 1929), A. Baeschlin, *Arquitectura del caserío vasco* (Barcelona, 1930). Zeintzutan biltzen diren, katalogatze gisa, horietako etxe eredugarri batzuren argazki eta planoak.

Gure herriko arkitekturaz, mendien babesik gabe zabaltzen den auzoko Lapurdin baditugu nahi adina adibide, baina batere Bizkaiko Txorierri eta Durangaldean. Zuberoan eta Erronkarin ordea, Pirinioetako elurte giroa dutenez, harbelez estalitako teilatu gailur zuriak dituzte. Horrek erakusten digu etxea non kokatu behardenaren arabera, bertako edo bertarako itxurarik aukerakoena hautatzea beharrezkoa dela.

Marco Vitrubio eta Andrea Palladio arkitektoek antzina eskaini zituzten eredu gomendagarriak, klima kontutan harturik, eta lehengoek gogoko ez ezik praktikotasunez beharrezko ikusten zuten eraikuntzaz era hortara jokatu beharra. Izan ere, non aurkitu genitzazke ikasbide hoberik? Lehengoek haien bideetan oinarriturik ibili ziren. Eta oraingoez, zergatik ez jarraitu antzinako haien gomendioak?

Guri dagokigun klima kontutan harturik, bereziki mendi edo lautaretan, bakarrean eraikitzen diren etxeetan, ahal delarik behintzat, beharrezkoa zaigu etxaurrea hego-ekialdera begira jartzea eta

hegalak aski luze direla, mendebaldera ezik. Bestela itokinak maiz eta etxea laster ustelduz hondatzen bai da. Hiri barnean nekezagoa da jokabide hori gorde ahal izatea, baina hegal luzeak jarri ezinik ez da.

Nire ustez, Arkitektoen Kolegioek ikasleekin Frantziako Saboia aldera txangoak antolatuta beharko lituzkete. Hango jarraipen eredugarriak zertan oinarritzen diren jakiteko, bai estetika eta baitere egualdien giroaz jokera nagusiaz behar bezala baliatzeke.

Saboian aurkitzen den arkitektura edonor txunditzekoa da. Eta bertan egin nituen galderetatik dakidanez, Udal bakoitzean ba omen da batzorde bat inguru bereko artezale, etnologo eta historiagilek osatua, eraikuntzen proiektuak aztertuz gomendioak ematen dituztenak. Hemen ere hola-ko zerbaiten beharra dugu.

Baina, berriz itzuli nadin Maurice Culot arkitekto jaunaren liburu ederrera. Airetik hartutako argazki eta antzinako zein orainagoko planoek gainera, Dominique Delaunay-ren argazkietan, etxegintzak era orokorrean ikus ditzazkegu. Horrela, argi nabari dira aspalditik egin diren eraikuntzak. Lehen zatian orokorki datoz Bidasoa inguru guziaren bi alderdien berriak, batez ere mugak tarte direla, itsas bazterrak, zubi internazionalak, Behobia eta Biriatu aldea barne direla.

EROSLE
CHARTER SUNSUNDEGI

Telf. 943 64 15 40
Santiago kalea, 17
20280 HONDARRIBIA

TRUCK
DISCOTECA
HONDARRIBIA
Foru Kalea

Kaizar Pub
Almirante Alonso Kalea, 12

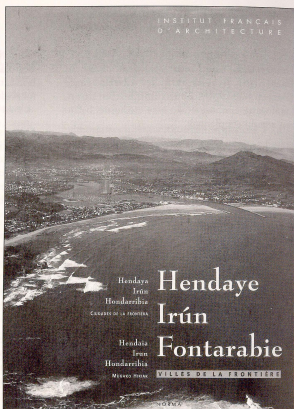
Gero, hiriz hiri sartzen delarik, 153-234 orrialdeak eskaintzen ditu Hendai hiri-koak zein Hondarraizu plaia ingurukoak.

Irunen, hor-hemenka, gerra zibilaren aurreko kaleak eta geroztik eraikiak datoz lehen zatian. Baina 259-299 orrialdeak eskaintzen ditu era zuzenean adieraziak.

Era berean, Hondarribiari eskainiak datoz 301-342 orrialdeak, lehengo eta oraingo eraikuntzaz horniturik, eta tes- toan xehetasun asko adieraziz. Eraikuntzarik garrantzitsuenak noizkoak ditugun ere jartzen du, baina heurretariko batzuk suntsitu ziren eta horregatik dugu hain zuzen liburuko lekukotasunaren edukia hain baliagarria.

Azkenik, eraikuntzetan zer ikusia izan zuten arkitekto eta hiriotako agintariak nortzuk izan ziren, beraien bizitza eta nortasun maila eskainiz.

Eskergarria da Maurice Culot arkitekto jaunak-burutu ahal izan duen lan hau, Merezki du etagutzea eta salgai aurkitzen ez duenak, edo erosterik nahi ez duenak, Hondarribiko Udal Liburutegian ikus eta irakurri ezinik ez du.

JUAN SAN MARTIN

ARRETXE

ERRETERIA

Larzabal 14 • 943 34 01 82

DONOSTIA

Zabaleta 54 • 943 28 65 72

HONDARRIBIA

J. Alonso 5 • 943 64 27 77

ARRAUN ELKARTEA GIMNASIOA

Aerobic / fitness, Musculación, Masajes
Alquiler y almacén de piraguas
Gimnasia Mantenimiento
Gimnasia Terapéutica
Sauna gratuita

HERRIKO GIMNASIORIK EDERRENA!!!

Hondarribia Arraun Elkartea • Tel. 943 64 01 61 • 20280 HONDARRIBIA

Atalaia turistiko bat eraiki nahi da San Telmon

Hondarribia eta Nafarroaren arteko lotura historikoa gogoratzeko

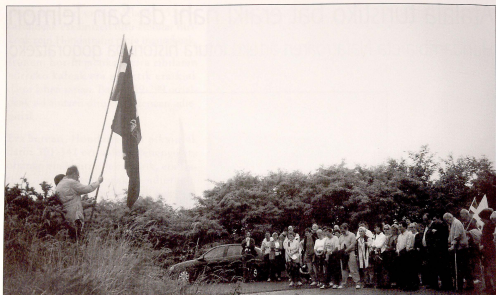

EHUko irakasle katedraduna den Mikel Urkolak, hitzaldiaren une batean.

Hainbat mendetan zehar Gipuzkoa (Hondarribia barne, beraz) Nafarroaren zati izan dela ez da gezurra esatea. Historia aldetik guztiz egiaztatuta dagoen zerbaiten aurrean gaude. 1200. urtea bitarte, Oiarso, hau da, Hondarribia, Irun, Donostia eta Gipuzkoa osoa, Nafarroaren barnean kokatzen zen. Orduan gertatu zen Gaztelatik egindako konkista, eta orduz geroztik, Gipuzkoa Nafarroatik at geratu zen, Bizkaia, Araba eta Errioxarekin gertatu zen bezala.

Euskal Herriaren historiaren zati hau eta beste hainbat gogoratzeko ekitaldi bat burutu zen ekainaren 4an Hondarribian. San Telmo inguruko gain batean izan zen, Irungo Labrit Taldeak eta Gipuzkoa-Nafarroa arteko Senidetasan Elkartek antolatuta.

Bidasoa bailarako hainbat pertsona bildu ziren ekitaldi hartan, eta Euskal Herriko Unibertsitateko irakasle katedradun den Mikel Urkolak hitzaldi interesgarri bat eskaini zien bildutako guztiei.

Hitzaldian bildutako jendeak hadi jarraitu zituen Urkolaren hitzak.

Urkola jaunaren hitzetan "hemen bildu garenok Gipuzkoa eta Nafarroa arteko senidetasuna ospatzera etorri gara, behategi edo atalaia turistiko eta historiko bat eraikitzeko asmotan".

Atalaia honek bere izena edukiko luke jadanik, "Nafarroako Santxo Errege Handiaren Atalaya" hain zuzen ere. Elkartearen asmoak zeintzuk diren aipatu ondoren, historian zehar Hondarribia, Gipuzkoa eta Nafarroak edukitako erlazioak aztertu zituen.

Ekitaldia burutu zen gune hau aukeratzeak badauka bere zentzua. Historiari begirada bat botatzen badiogu, zera ikasi ahal izango dugu: Kristo aurreko VI. mendean Mari Jainkosaren omenezko eliza bat existitzen zen. Beranduago, bere ordeiz San Telmoren omenezko beste bat jarri zen. Atalaia edo behategi berri hau eraikitzearen asmoa, hemendik hiru urtetara Hondarribiak beteko duen 800. urteurren famatuaren barnean sartu behar da.

FS
oto istema

ARGAZKIAK

ORDU BETEAN

Itsasargi 3
Tel. 943 64 57 65
20280 HONDARRIBIA

PUB

ITAPIKUA

Almirante Alonso
Tel. 943 64 16 10
20280 HONDARRIBIA

Zoriontasunaren kostaldea

Gaur 1522ko urriak 12a bezalako egun eguzkitsu batean, orain dela hogeita hamar urte Gaztelako hiru tripulazio, Santamaria, La Pinta eta La Niña deituriko karabelak Cristobal Colon-en esku eta Errege Katolikoan agindupean Indietako Kostaldeetara iritsi ziren, itsasoa zeharkaturik Asiatara iritsiak zirelakoan. Bertan Santamaria, untzirik handiena, Gabonetako jauregi bihurtu zuten.

Bitartean penintsulan, gehienok, ideia berrien eraginak jota edo, artea, zientzia eta aurrerakuntzengatik liluratuak geunden, askok mundua horobila dela bezalako ideiak izaten zituzten, batzuk inkestitzioaren izenean suteetan erre zituztelarik. Eliza beraren eraginez, humanismoa eta honekin batera kristianismoaren ideiak gogorri ezarri ziren gure gizartean, gizakiari garrantzia gehiena emanez, baina gizaki kristau eta europearrari, noski.

Lehen bidaiariak bueltatu egin ziren eta Bartzelonan Cristobal, aurkikundearengatik, goraipatzen zuten bitartean, bigarren bidaiak prestatzen hasi zen Gaztelako Gobernuak, eta ni erlo berean sartzen nintzela eta, nire Balentzia jaioteritik atera nintzen, hiru egunetako bidai zakar baten ondoren, Palos de Moguer-eko portura iristeko.

Lugarria iruditu zitzaidan portu hura, zurezko lau karabela berriek lasai itxaroten zuten bidaiari hasiera emateko, portuan zehar, itsasgizon, merkatari eta arrantzaleak beuden lanetan aritzen zirenean.

Iritsi bezain laister lanean hasi ginen guztiok, bi egun barru itsasoratuko ginelarik, untziaren sabela ondo bete behar genuen eta, bai jatekoaz bai armamentuz. Azken hau, hasiera batean ez nuen ulertu, baina laister konturatu nintzen bigarren bidai honek helburu nagusia konkista besterik ez zela. Dena den, ilogikoa iruditu zitzaidan indiar atzeratu gutxi batzuk kontrolpean izateko armamentu kantitate hura eramatea.

Azkenik, itsasoratzeko momentua iritsi zen eta haiez beteriko helek, denbora luzean ikusiko ez genuen Kadizeko kostaldetik urrundu gintuzten.

Itsasaldi luze, gogor eta latza izan zen. Batzuetan, haize falta gnuelarik egun osoa mugitu gabe edo gehienez korrontearen gogoetara ibiltzen ginen,

erremediorik ez zegoela eta. Besteetan, iparraldeko haize hotzak eguraldi ekaitsua zekarrenean beldurra pasatzen nuen, ni bezalaxe beste guztiok ere, ziur nago. Horrela gauzak, hiru hilabete iraun zuen infernurtzko bidai hartan, hogeitaz gizon galdu genituen lau untzien artean, gaixotasunak jota.

1943ko ekainaren 20an Cristobal Colon-en esku La Española uhartearen kostaldetik inguratzen ginen, malkotan blai eginda, sinestezina bait zitzaigun denoi lurralde eremu txikiena ere begizatzea, dagoeneko itsasoaren monotoniari ohituak ginelako. Inoiz ikusia ez nuen itsaso gardena, hondar zurixka eta finezko hondartza ureztatzen zuten olatu bareez. Atzekaldetik, oihanaren berdetasuna, basapizti eta txorien kantuak bezain beste nabaritzen zen, zeru urdinaren argiak itsutzen ninduen bitartean. Bertan, indiar talde batek, "Gerra datorrela!" edota "Deabrua!, Deabrua!" ziruditen oihuak eginez, hondartatik korrika oihanean barne desagertu ziren gure presentziak oharu ziren bezain azkar.

Haur txiki batek zutik ematen dituen lehen pausoen antzera eman genituen guztiok, lur berri haietan gureak. Ordu pare bat egon nintzen ahatarena eginez, untzian zegoen materiale guztia, Gabonetako jauregira transladatzeko genuen bitartean. Oihanean barne galtzen zen bideska hertsia batetik aurrera eginez, urjauzi txiki batera iritsi ginen, non jauregi famatua zegoen. Dударik gabe defentsarako zegoen eraikia, baina zinetat defendatzeke? Indar basati horietaz baze, benetan irrigarria litzazuke. Oso arriskutsuak zirenik ez ziruditen behintzat. Bertan plaza txiki baten antzeko zerbitu zegoen eta erdialdera Santamaria izan zenaren mastil nagusia ezarrita zegoen, honen puntu gorenean bela txiki bat haizearekin dantzatzen, ikurrinarena egin nahiean zegoelarik. Tokiari moldatu ginenerako, gaua gainean genuen, eta egun luze baten ondoren beharrezkoa genuen denok sakonki lo egitea.

Eguzkiaren lehen izpiekin esnatu nintzen, eta esan zutenaz zerbitu gosaldutako gero oihanean barrena ibilaldi luzea egingo genuen, egun osoa okupatuko gintuen lana, indiar herrixkaren batekin topo egin arte behintzat. Beraz, indiarrekin topo egitea gnuela lehen helburu pentsatu nuen. Eta horrela izan zen, baina ez nik uste moduan. Eguerdia igarota,

indiar talde txiki batekin egin genuen topo, eta haiek gu ikusi bezain laister korrika hasi ziren eskapu egin nahien, baina eskapatoriarik ez zuten, guztiz kontrakoa, haien atzetik joan eta enbor, adar, hosto eta harriez eraikitako etxolez osaturiko herrixka txiki batera iritsi ginen, txikia baina jendeztatua.

Bertan zeuden berrehun indiar, gizonezko, emakumezko, zahar eta umeak guri begira zeuden, hantxe geldirik, gu zuhaitzen artean ateratzen ginenean. Beldurrez zeuden berrehun arina haiek, ulertu ezinikoaren begiez begira ikusteak, nolabaiteko zirrara eragin zuen nire barnean, nolabait ere, lekuz kanpo sentitu nintzen hantxe, eta nire kideen begiradak ikusi nituenean, begiak itxi eta magiaren bidez haur bat bezalaxe, Balentzian egotea eskatu nion European hainbeste hitzegiten den Jainko ahalguztidunari. Bapatean, gertatu beharrekoa gertatu zen, ni neu geldirik, "shock" baten eraginez mugitu ezinik nengoela.

Gertatu beharrekoa zer zen galdetuko zara irakurle, baina ez urduritu, logika guztia bait du. Azkenik, Errege Katolikoen nahiak eta Cristobal-en postasunerako, gure gizarteak inor ez ziren beste gizarte kide horiek zantzu zituen. Azkenean, Kadizetik atera eta hiru hilabetetara. Konkista hasia zen, eta bide bakar bateko bidea zela argi zegoen Jainko edo izpirituren batek kontrakoa esan izan balu ere.

Esaten ari nintzen bezala, egun hartan eguerdia atzen utzita genuela, konkistatzaile zakarrok berrehun indiar horien gehiengoa erahil nituen, emakumeak eta agureak batez ere, ez bait zuten lanerako balio. Haien etxolak erreak izan ziren, eta haiekin indiarren gorpu hilak, desberdinak izateaga-

tik, European inkisizioak egiten zuen era berean. Arratsaldean, iluntasunaren beldur, laurogei bat indiar, gehiengoa gizonezkoa, indarkeria erabiliz jauziregia bideratu ginen. Zirudienez, ni nintzen eginda koaren kontzientea zen bakarra eta agian, indiar haietan pertsonak ikusten zituen bakarra ere nintzelako. Horrexegatik izan nintzen ere gau hartan lokartu ezin izan zuen bakarra, eta ilargiak eguzkiari nola paso eman zion ikusi zuena ere.

Aste bat beranduago, Cristobalek, bere izenari ohore eginaz, "Kristo" zela sinesten hacia baitzen, bere ametsak errealitate bihurtzen ari zirela ikusita, berriro itsasoratzeo agindua eman zuen oinez lur eremu handiak konkistatzea motela eta zaila izango zenaren teoriarekin. Jainkoak esan, eta semeak egin. Horrela itsasoratu ginen, lur berrien bila eta oraingoan, ezer jakitekotan lur azpian ere sartu izango ziratekeen beltzaranagoak ziren indiar batzuk, denbora gutxirako bizi ziren irla txiki batera iritsi ginen. Hemen ere aurrekoan gertatutakoa errepikatu zen, baina aldi honetan, nire bizitza momentu hartatik aldatuko zuen gertaera bat eman zen nigan, bapatean, jadanik irekiak nituen begiak guztiz ireki zitzaizkidan, infernua mundua bera zela eta deabruak gizonek zirela sinestu nuelarik.

Nire lana, agindua zenez, izkina batean zegoen etxola bati sua ematea zen, eta lastargia eskuetan nuela etxolaren atetik barnera so egin nuen eta nire harri-durarako, inoiz ikusia ez nuen mirari baten alaba ikusi nuen. Alaba bai, alaba. Herritar guztiak hara eta hona korrika eta builaka zebiltzan bitartean, hantxe, etxola hartako alde baten sasi-iluntasunean murgilduta, Jainkoak bertan ezarritako neskatila bat zegoen lotan, arropa eskasia zela eta, bere gorputze-

LA HERMANDAD — jatetxea —

Zuloaga Kalea z/g
Tel. 943 64 27 38
20280 HONDARRIBIA

- FISIOTERAPIA
- ERREABILITAZIOA
- MASAJAK

F ISIOTERAPIA SOKOA

- ETXE ZERBITZUAK
- LANBIDE ETA OSASUN
- ASIGURUEKIN LAN EGITEN DA

AITZIBER GOÑI OLASAGASTI
FISIOTERAPEUTA

ORDUTEGIA: ASTELEHENETIK OSTIRALERA
8.30 - 12.30 - 16.00 - 19.00

Sokoa Merkataldegia Tel. 943 64 46 57
20280 HONDARRIBIA

ko zati lastangarrienak ikusten zitzaizkiolarik, azal beltzaranezko izterrak, bizkarra, bularraldea...

Neska indiar haren neurrigabeko edertasunak esplikazio bat merezi duelakoan, pixkat sakonduko dut... Egitan, neska gazte hark hordigarritzko esertasun esplikatu ezina zuen. Jainkoek eziz eginiko emakume horietakoa zen, gozoa, leuna, mamitsua, freskagarria, maitagarria, azken batean, eziztua. Bere atrakzioaren ezjakintasunean, gainera naturaltasunaren dohainean galduta, edonoren arima, txoraturik, erakarri ahal izango zuena.

Horrela, bere edertasunean murgilduta ikusi nuenean, odol beroa burrura igo eta gero jaitsi eta berrito igo, eta nola lepotik jaisten zen nabaritu nuen, eta erdi txunditurik utzi ninduen. Orduantxe konturatu nintzen zein zen benetako ezjakina, zein zen benetan lekuz kanpo zegoena. Gu geu. Cristobal, berak aurkituriko lurraldeengatik famatua egin zen, Gaztelan, Italian, Frantzian eta Europa osoan zehar, baina izugarritzko gezurra zela konturatu nintzen, indiar haiek ez al ziren aurretik ehundaka urtez bertan bizi izan?

Lurralde haiek ez al ziren ba, non beraien sustraiak zabaldu izan zituzten betidanik? Eta nolatan ausartu ginen besteren lurrak gureak bailiran bezala jokatzera, nire aurrean nuen erdi jainkosa hura bezalako pertsonak deuseztuz? Oraindik ere, ez dakit nola jaio den gizon zuria hain itsuturik.

Azkenik, neska hura minutu ezinik eta are gutxiago hil, lastargia lurrean utzi eta tenplu hartan sartu nintzen, hura oraindik lo zegoela, nire besoetan hartu eta etxolaren atzekaldean zeuden zuhaitzen geritze-

an utzi nuen oraindik lotan. Orduan bai, lastargia hartuz, etxola forma zeukan tenplu hari su eman nion, froga guztiak desegitearren edo.

Gau hartan ere, itsasuntzian, ez nuen lorik egin. Nola! Tirania nagusitzen den gizarte baten kide nintzen eta argi zegoen, arazo hark konponbiderik ez zuela, nik ezin izango nuen eta, gizartea eraldatu, errazagoa zelako aldrebeskoa gertatzea. Dudarik gabe.

Horrela gauzak, etxetik uste ahal nuen baina urrutia goangoelarik, eta bakardadean galdurik urrun bezain beste, erotzen hasia nengoan. Hasiera batean pentsatutako data baino lehen etxera bueltatzeko ideia ez zen Cristobalen burutik ere pasa, bere helburuak nahiko garbi bait zituen, baita lortzeko errez ere.

Horrela pasa nituen bi urte, malenkoniatsu, ilun, zikin, ero, mingarri, mingots, besteekin batera, oiha-nean zehar mamu baten antzera, nire pentsamenduetan murgildurik eta zuhaitzen baten atzetik, nire ametsetan ikusten nuen neska hura, noiz agertuko zen itxaropenaz beterik. Baina bi urtetan zehar horrela ibili arren, nire ametsetan besterik ez nuen ikusi. Bizitzak jadanik, ez zuen norabide finko bat nerretzat. Arraroa bada ere, ez nekien benetan nahi nuena.

Esku batean liluragarritasuna, nekato hura, bi urte igarota, emakume ederra izango zelarik, bere izaeraz eta izateaz, baita konpainiaz ere, inoiz nekatu ezin izango nuelarik. Beste eskuan berriz, nire lurra, nire sustraiak, nire familia, nire bizitza, nire historia, indiarrei lapurtzen ari ginen. Baina esku horretan

Hawai

Hawaiien
dena da berezia

San Pedro kalea 12 • 943 64 20 76

Santiago kalea z/g • Zuloaga z/g • 943 64 17 58

Rebellen 3 • 943 64 48 00

20280 HONDARRIBIA

Arroka-Berri

ERRETEGIA

Higer bidea

Tel. 943 64 27 12

20280 HONDARRIBIA

ere, gizarte ziztrin hura zegoen, nirea hain zuzen ere. Bi eskuak behar nituen, eta bat bakarria aukeratu behar nuelarik, ezin nuen ez bata ez bestea deuseztu, biak hala esku hutsik. Beraz, eskuak alde batera utzita, oinetara pasa nintzen, eta horrela, ideia hoiei esker, esan dezaket gaur egun zoriotsua naizela.

Indietako bigarren bidaia honen bukaera iritsi zen, bidaia baino, infernuagoa izan zena, hoge bat indiar esklabu eta kakaoa, kafea, tabakoa eta metal preziatuen karga garrantzitsu batekin, Palos de Moguer-en porturatu ginenean, Kanariar irletan aste beteko estantzia baten ondoren.

Izugarrizko festak ospatu ziren gure itzulerarengatik, eta bai esklabuen izaera, bai lur berrien konkistaren deskribapenak, Gaztela eta Europa osoa konmoxionatu zuen. Hartatik aurrera, hirugarren bidai baten proiektua lantzen hasi zen Gaztelako Gobernuak, bertan parte hartzeko asmorik ere ez nuen proiektua, noski. Lan gehiegi nuen eta.

Balentziara bueltatzea proposatu nion nere buruari beranduego pentsatua nuena egiteko, bidaia luze bat. Bidean zehar, zuhaitz, harri eta lur edo zelai zatirik txikiena ere begiekin dastatuz, hiru hilabete t'erdia iraun zuen bueltako itsasaldia oroitzen joan nintzen, argitasunean ikusiko nituen azken zuhaitzak, harriak, lur eta zelaiaik izango zirela jakin gabe.

Balentziara iritsi, iritsi nintzen, baina ez nuen nire familia ikusteko aukerarik izan, ez bizirik behintzat. Esan zidatenez, hiru anaiek, gaitzen batek jota utzi zuten mundua, bertan nire ama tristurak eta urteek jota, segituan hil zelarik. Nire aita berriz, bakardadearen biktima bihurtu zen. Etxea, soka bat lepotik zuela, sabaitik zintzilik aurkitu zuten, bakardadezko putzuan itorik. Indietan ikusitako jainkosa hartan pentsatu nuen, hau jakitean, tristura gorputzean zehar kalambreen antzera zabaldu ez zedin. Erdixka lortu nuen.

Irakurri duzuten bezalaxe, mila abentura eta beste hainbat kalentura pasa ondoren, lortu nuen proposatutakoa, gizarte ziztrin haren seinalerik txikienarengandik urrun bizitzea. Lehen esan dudana bezala, oinak aukeratu nituen eskuen orde, horrela Indian gertaturikoaz eta nire gizarteaz ahaztu eta oinak erabiliz, hau da, ibiliz, bizitza berri bat hasi nuen, berriro jaio banintz bezala. Bizitza berri honetan zoriotsua izatea zen nere helburua, eta lortu nuen. Asteak eta hilabeteak ibiltzen egon nintzen, norabide fin-

korik gabe, eta jende desberdina ezagutuz, frantziar menditar herrixka txiki batzuetan eta Herbeherak deituriko erreinuan ere. Bertan, jadanik, Indietako bidaiarengatik irabazitakoa gastatu nuelarik, berriro itsasoratu nintzen, kasu honetan itsas-merkataritza bakarrik ez bazen ere.

Indietarako bigarren bidaian Cristobal Colonen marifeletako bat izan nintzela esaterakoan, lan hura utzi nuen bezain azkar, harriturik onartu ninduten. Lana azkar utzi nuen bai, lehen bidaia, Suedian bukatzen baitzen eta lurralde haiek ikusi bezain laster, han bizi nahi nuela jakin nuen. Beraz, Errusiarako bidea zuen zeta eta oihala kargamentua deskargatu, lankideei adioa eman eta Göteborg hirian murgildu nintzen lan bila, bizimodu berri baten bila, aztera begiratu gabe, aurrera egiteko garaia baitzen.

Horrela iritsi zen, orain hitz hauek idazten ari den agurea, lurralde hauetan aguretzera. Göteborg hiririk ez oso urrun dagoen laku baten bazterrean, egurrezko etxola batean bizi naiz, nere emazte eta bi alabekin. Emazteak, indiar jainkosa hura hain miresgarria ez izatea lortu du, bera baita nire Afrodita orain, eta etxe aurrean dagoen harritzko hondartza txiki batetik, udaran, eguzkia nola menden atzetik ez da gutzit erortzen, berekin dastatzen dut, bizitzaren beste alderdi asko berekin dastatzen ditudan moduan.

Zoriotsua naiz, benetan zoriotsua. Bizitzan zehar asko sufritu dudana arren, azkenik zoriotasuna han eta hemen bilatuz zoriotsua izatea lortu dut. Inork esan al zuen bada, zoriotsua izatea erreza izango zenik?

Aurreko astean, notiziak iritsi zitzaizkidan. Cristobal Colon hilik, bere semea, Diego deiturikoa, aitak ziarduen lan tiranoetan dibilela esaten zuten. Eta dirudienaz, badaude, beste nabigante ero batzuk berea ez dena erreklamatu. Ez dakit zer gertatuko zaien hurrengo urteetan indiar gaixoei, ezta konkistatzaileei ere, gaixagoak daudela. Ez dakit zoriotsuak izatera iritsiko diren hala ez. Baina badaezpada ere, nire bizitza idaztea bururatu zitzaidan, denboraren poderioz inork ez esanagatik, benetan gertatutakoa ez ahanztearren.

KOLDO NAUSIA

Bordari B 2. Saria
eta Hondarribiko Onena

- 1-15 Arte Plastikoko bekadunen erakusketa, Zuloaga Etxean.
- 2an Hondarribiko Txistularien Alborada, Alde Zaharrear eta Mendelun.
- 2an Brokante Azoka, Jostaldi Pilotalekuan. 10etatik 14etara egongo da irekia.
- 2an Arte Azoka, Gipuzkoa Plazan, goizeko 11etatik 14etara.
- 8an Danimarkako Akordeoi eta Ganbarako Orkestren emanaldia, Gipuzkoa Plazan, gaueko 9etatik aurrera.
- 9an Hondarribiko Txistularien Alborada, Alde Zaharrear eta Amute-Kostan.
- 15ean Euskadiko Sokatira Txapelketa, Harresietan arratsaldeko 18etatik aurrera.
- 15ean Hendaiaiko Musika Bandaren kontzertua, Santiago kalean 23'etan.
- 15-31 Zaltbommel (Holanda) hiritik etorritako artisten erakusketa.
- 16an Hondarribiko Txistularien Alborada, Alde Zaharrear eta Soroetan.
- 16an **KARMEN EGUNA.** Kai Zaharrear ondorengo ekitaldiak burutuko dira:

10'30 1 Margo Lehiaketa.

Gaia, Itsasoa izango da. 2 eta 16 urteen bitartean hainbat kategoria egongo dira.

Itsas Prozesioa. Untziak Benta Zaharretik irtengo dira Karmengo Amabirjiñaren irudia-
rekin. Badian lore eskaintza egingo zaio.

20tan Muxutruk taldearen musika emanaldia.

22'30tan Zeren Suzkoa.

- 21-23 Santa Maria Magdalena auzoko jaiak.
- 22an Euskal Herriko Nazioarteko Folklore Jaialdia. Txina, Turkia, Georgia eta Lituaniako taldeek parte hartuko dute, Eraiki Taldearekin batera, Gipuzkoa Plazan, 22'30etan.
- 22-25 Arkoll Santiago auzoko jaiak.
- 23an Hondarribiko Txistularien Alborada, Alde Zaharrear eta Puntalean.
- 23an "Boni Caroli- malabaristas sobre ruedas" zirko ikuskizuna. Hondartza Kiroldegian, 18'30etan.
- 24an Euskal Antzerkia, Santiago kalean, gaueko 10etan.
- 25ean Hondarribiko Txistularien Alborada, Alde Zaharrear eta Portuan.
- 25ean Santiago eguna, Kutxa jaialdia arratsaldean.
- 28an Txanpa Elkartearen akordeoi kontzertua, Gipuzkoa Plazan, 21etan.
- 30ean Txistularien Alborada, Alde Zaharrear eta Mendelun.
- 30ean Hiriko auzoetan barrena dantza talde eta bertsolariak ariko dira.
- 31an Txistularien Alborada Alde Zaharrear eta Amute-Kostan.

Aste buru guztietan, Guadalupeko Gotorlekuan Artisautza Feriak, janari erakusketak, kontzertu, aisialdiko aktibitate ugari (roko-dromo, tirolina, arkuarekin egindako tiroak, gaztelu puzgarriak) eta bisita gidatuak egongo dira.

udako musikaldiak

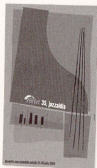

**Doctor Music
FESTIVAL**

uztailak 21-22-23

abuztuak 4-5-6

beste zenbait musikaldi

SANTI ROCK

Santiago de Compostela; Uztailak 13-14-15

III MARMOL ROCK

Almeria; Uztailak 15

"XIII CERTAMEN DE CANTAutoRES DE VILADECANS"

Bartzelona; Uztailak 16-17-18

COSTA DEL SOL MUSIKALDIA

Malaga; Uztailak 21-22

2000KO ASITUNA-ROCK

Cordoba; Uztailak 21-22

PIRINEO SUR MUSIKALDIA

Uztailak

CONTEM-POP-RANEA MUSIKALDIA

Albuquerque (Badajoz); Uztailak 28-29

REVOLTALLO MUSIKALDIA

Valladares (Vigo); Abuztuak 7-8-9-10-11-12-13

VIII SAN ROQUE ROCK

Granada; Abuztuak 12

ELEKTROGAIA

Itzelan (Oiartzun); Abuztuak 12-13-14

MENORROCK 2000 MUSIKALDIA

Murcia; Abuztuak 12-13

ZORROCK

Badajoz; Abuztuak

Nitch

English School

Centro Comercial Sokoa

IKASTARO INTENTSIBOAK

UZTAILA / ABUZTUA

Donosti Kalea, 25

Tel. 943 64 49 68

20280 HONDARRIBIA

**JAVIER
OPTIKO**

OPTIKA ETA OPTOMETRIAN DIPLOMATUA

OPTOMETRIA KLINIKOAN MASTERDUNA

KONTAKTUKO LENTEAK

San Pedro, 6

Tel. eta Faxa: 943 64 37 75

20280 HONDARRIBIA

Ama Guadalupekoaren arraun denboraldia

Ama Guadalupekoak iazko benboraldia hobetzea du helburua

Beste urte betez hasiera doa arraun denboraldia. Neguan zehar arraun elkarte desberdinek mantendu zituzten bilerek ondorio positiboak izan dituzte. Dakizuenetz, Euskal Liga bi multzotan banatzen da: A Liga eta B Liga. Bertan parte hartu dutenek, eta ondorioz, batean edo bestean lehiatuko diren trainerak Sailkatze Estropada bitan parte hartuko dute, uztailaren 10 eta 11an ospatuko liratekenak.

EUSKAL LIGA "A"

Uztailak 10: I Sailkatze Estropada.

Pasai San Pedron.

Uztailak 11: II Sailkatze Estropada.

Pasai San Pedron.

Uztailak 17: DV Estropada.

Donostian.

Uztailak 24: Flaviobriga-ko Ikurriña.

Castro Urdiales-en.

Uztailak 31: Ondarruko Ikurriña.

Ondarrun.

Abuztuak 1: Hondarririko Ikurriña.

Hondarribian.

Abuztuak 14: Zerautz-ko Ikurriña.

Zerautzen.

Abuztuak 15: Zerautz-ko Ikurriña.

Zerautzen.

Abuztuak 22: Zumaia-ko Ikurriña.

Zumaian.

Abuztuak 29: Orioko Ikurriña.

Orion.

Sailkatze Estropada honetan, Gipuzkoa, Bizkaia eta Lapurdiko nahi haina elkartek parte har dezakete, baita Kantabriako hiru elkartek ere. Horien artean, Ama Guadalupekoaren A eta B traineruak egongo dira. Arraun Elkartearen nahia, baita herri osoarena ere, traineru bakoitzak bere Ligan parte hartzea da.

Hauxe da Euskal Ligaren uda hontarako egutegia:

EUSKAL LIGA "B"

Uztailak 18: Trintxerpeko Ikurriña.

Trintxerpen.

Uztailak 25: Koxtapeko Ikurriña.

Pasai Donibanen.

Uztailak 31: Pasaiako Ikurriña.

Pasai.

Abuztuak 14: Hernaniko Ikurriña.

Urumean.

Abuztuak 15: Castroko Ikurriña.

Castro Urdiales-en.

Abuztuak 21: Irungo Ikurriña.

Iruren.

Abuztuak 28: Donostia-Arraun Lagunak Ikurriña.

Donostian.

Irailak 4: Hondarririko Ikurriña.

Hondarribian.

Irailak 8: Ur-Kirolak Estropada.

Donostian.

Irailak 11: Getariako Ikurriña.

Getarian.

Arrantzale kuadrilla bat duela 50 urte

Jakin badakigu gure irakurleei asko gustatzen zaizkiela argazki zaharrak. Hori dela eta da atal hau gure aldizkariko arrakastatsuenetakoa. Argazki zahar horiek arrantzarekin zerikusia badute, hainbat eta arrakasta handiagoa izaten du. Hori da hilabete honetan dakarkigun argazkiaren gaia.

Gure irakurle batek utzi digu irudi hau, duela 50 urte inguru untxi batean ateratakoa. Bertan Hondarribiko hainbat arrantzale ateratzen dira, eta nahiz eta hauetariko asko jadanik hilda dauden, egokia iruditu zaigu bere argitarapena, oso ederra baita.

Ondo aztertu irudia. Hala ere, datorren alean guztien izenak jarriko ditugu.

ENARA, c.b.

EXPERTOS
INMOBILIARIOS

VITALICIO
ASEGUROAK Rtp. Zsk. 3625

San Pedro 4 behea
20280 HONDARRIBIA

Tel. 943 64 39 72
Tel. y Fax 943 64 54 38

**BAR
HONDARRIBI**

AUKERA HANDIA BANDERILLA ETA KAXUELETAN

San Pedro, 31
Tel.: 943 64 27 05

20280 HONDARRIBIA

Zer izan zen etxe hau duela urte batzuk?

Azken ale hauetan galdera zailak jartzen ditugularen kexak jaso ditugu. Hori dela eta, ale hontan planteamendua apur bat aldatu eta galdera errez bat egiten dizuegu.

Argazkian agertzen den etxe hau aski ezaguna izango da denentzat. Non dagoen ere jakingo duzue, baina galdetzen duguna ez da bere kokalekua, baizik eta zein izan zen bere funtzioa martxan egon zen urteetan.

Azken alean eginiko galderari irakurle askok erantzun diote, nahiz eta batzuk nahastu egin diren abizena ematerakoan. Erantzun egokia, Melchor Sorondo Goñi zen eta asmatu dutenen artean bi pertsonentzako afaria *Iraitz Arriabarrena*-k irabazi du.

SAGARDOTEGIA JATETXEA

*Horra hor goian errota
irina pur pur ihota
ondo jan eta edan paketsu eta alai
hor duzue Beko-Errota*

JAUZUBIA • Tel. 943 64 31 94 • 20280 HONDARRIBIA

Uztailaren 1etik 31ra

CAPRICORNIO

Ikasturtea ondo joan zaizu. Hala ere, urtean zehar zenbait alditan atentzioa deitu behar izan dizute etxean zure jarrera zela eta. Beti bezala, gurasok arrazoi dute. Eskerrak eman beharrean zaude, nahiz eta hori den bere lana.

AQUARIUS

Udako hilabete hauetarako lana aurkitu duzu, eta ez dago gaizki. Ez dizute askorik ordaintzen, baina gutxienez zure gastutarako heltzen da. Hala eta guztiz ere, zure gastuak kontrolatu beharrean zaude.

PISCIS

Andregai bat hartzen joateko garaia iritsi zaizu. Ez dut zure adina esango beste irakurleak barrez ez hasteko, baina gorritzeko moduko dela iruditzen zait. Zu lasai, 50 urte bete arte gurasoen etxean egon behar baduzu ere.

ARIES

Nahiz eta etxean bronka asko jasotzen dituzun, ama askok nahiko lukete zu bezalako gazte bat bere etxean. Hala ere gurasoen etxean bizi zara eta aguantatu beharko duzu bertatik alde egiteko ordua iritsi arte.

TAURO

Jan, edan eta erre. Ez duzu beste ezer egiten. Noiz izan zen azken aldia pisua erabili zenuena? Hurrengo aldian joaten zarenean kontu izan, sorpresa handia izan daiteke eta. Eduki norbait zure ondoan, mareatu egingo zara eta.

GEMINIS

Zure ingurukoek horrela pentsatzen dute, baina ez dizute inoiz zuzenki esan. Jarrera nahiko faltsua daramazu, eta horrek kaltea besterik ez dizu ekarriko. Zure lagunak direnak noizbait arerio bihurtu daitezke horrela jarraituz gero.

CANCER

Lanik gabe geratuko zara horrelako jarrera mantentzen jarraitzen baduzu. Zure nagusia eta lankideak nazkatuta daukazu, eta ikusten duten lehen aukeran ostikoz kalera bidaliko zaituzte. Gogoratu orduan orain esandakoaz.

LEO

Askenik iritxi dira oporrak. Ongi merezita-koak dituzu, urte osoan lan handia egin baituzu. Gauzak ongi dihoazkizu bizitzan, eta segi horrela. Ereiten duenak gerora fruituak jasotzen ditu.

VIRGO

Urtean zehar ez duzu oso bizitza egokia eraman, eta orain Done Jakue bidea egin beharko zenuke, garai batean penitenteek egiten zuten modura. Hala ere, zure alferkeria ikusita, dudan jartzen dut 5 kilometro egiteko gai izango zarenik.

LIBRA

Badirudi eguzkia iristearekin batera zuri umore txarra etorri zaizula. Familikoek eta lagunak ez dute asko aguantatuko zure ondoan. Neskalagunik baduzu, zoaz beregan, berak aldatuko bait dizu umore naka-garri hori.

ESCORPIO

Gauaren errege bihurtzen ari zara. Larunbatero eguzkia lagun duzula iristen zara etxera, eta gero igande osoa lotan ematen duzu. Noizean behin jairen bat egitea ez dago gaizki, baina astero egitea aspergarria bihurtzen da. Zure bizitza laburtzen ari zara.

SAGITARIO

Udako hilabeteetan sartu gera, eta orain hondartzara joateko garaia iritsi da. Egia esan beharrean zaude, zure azalak kolore apur bat ez bait luke oso gaizki ikusiko. Hala ere krema eman, bestela karramarro bat izango zara eta.

jaiotzak

- 4ean:** Maria Basurko Fagoaga
Gurasoak: Martin eta Carolina
- 4ean:** Ivan Jauregi Rivas
Gurasoak: Jose Luis eta Mª Jesus
- 5ean:** Leire Heras Manterola
Gurasoak: Fco. Javier eta Mª Teresa
- 7an:** Julen Garcia Arakistain
Gurasoak: Alfredo eta Mª Mercedes
- 9an:** Nahia Neira Fernandez
Gurasoak: Secundino eta Ana
- 9an:** Josu Martinez López
Gurasoak: Juan Carlos eta Cristina
- 12an:** Xalbador Zirikiaín Santamaria
Gurasoak: Javier eta Nagore
- 15ean:** Eneko Badiola
Gurasoak: Iñaki eta Yolanda
- 16an:** Ane Aristizabal Lizarribar
Gurasoak: Juan Antonio eta Patricia
- 18an:** Gorka Mendizabal Barriga
Gurasoak: Manuel eta Mª Antonia
- 20an:** Laura Tapia Prieto
Gurasoak: Miguel Angel eta Brigitte
- 21ean:** Carlota Iñarra Badiola
Gurasoak: Jorge eta Naiara
- 23an:** Iker Irazusta Pascual
Gurasoak: Teodoro eta Susana
- 25ean:** Ion Olaizola Galan
Gurasoak: Jose Ignacio eta Maria
- 27an:** Maddi Olaskoaga Elias
Gurasoak: Andoni eta Ainhoa

ezkontzak

- 6an:** Luis Miguel Hidalgo Garcia, Irungoa eta Sofia Susperregi Urtizberea, Hondarribikoa
- 12an:** Enrique de Ocio Segovia, Madrilakoa eta Maria Fernandez de Casadevante Ramognino, Hondarribikoa
- 13an:** Jesus Mª Etxeberria Mendizabal, Hondarribikoa eta Martxela Zamora Errazkin, Hondarribikoa
- 13an:** Iker de Almandoz Ortigala, Hondarribikoa eta Ana Mª Tojal Berondo, Hondarribikoa
- 20an:** Antonio Caldentey Orell, Felanitx-ekoa (Balear Irlak) eta Miren Jasone Arbelaiz Calvo, Hondarribikoa
- 27an:** Jose Ramon Palenzuela Ricart, Irungoa eta Izaskun Bollaín Etxebeste, Hondarribikoa
- 27an:** Casto Larrauri Alza, Hondarribikoa eta Ainhoa Berrotaran Amiano, Hondarribikoa
- 27an:** Javier Vallejo Gil, Tuterakoa eta Monica Naval Miguel, Hondarribikoa
- 27an:** Ibon Arieta-Araunabeña Olano, Hondarribikoa eta Maite Bello Sagarazu, Hondarribikoa

heriotzak

- 8an:** Jose Luis Intxausti Martinez, 71 urtekoa Donostiako Isabel II Hiribidea
- 10ean:** Maria Zalakaín Andiarrena, 81 urtekoa Zubietako Hiribidea
- 22an:** Mª Concepcion Hidalgo Fernandez, 81 urtekoa Jaizkibel Urbanizazioa
- 23an:** Fermin Olaskoaga Zuzaida, 76 urtekoa Uralde Etxea, Alameda
- 24an:** Marcelino Cores Paulos, 57 urtekoa Matxin de Artzu kalea
- 28an:** Javier Goikoetxea Hirigoyen, 52 urtekoa Higer Bidea

ENDANEAK

lore eta landare
mintegia

Arkoll auzoa, 7
Tel.: 943 64 17 10
20280 HONDARRIBIA

Joski

- LENTZERIA
- HAURRENTZAT ARROPA

Santiago Kalea, 21
20280 HONDARRIBIA

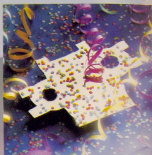
Tel.: 943 64 17 65

Kirolean.

Enpresetan.

Jaietan.

Kulturan.

Osasunean.

Aisialdian.

KUTXAREN

IRABAZIAK NONAHI

DIRA AGERI.